

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 30. Zettortdeenâ 25tâ Juhli 1840.

No Birschumuischas.

Ko meh's saweem mihleem awischi lassitajeem warram stahsiht no schah's pawaffaras laika pee muns? Lectus lihst ikdeenas, no pawaffaras eesahkuma lihds schai baltai deenai, un siltums ne mas ne rahdah's. Wehl brihnums, ka to-mehr kas aug. Ap jauneem Zahneem muhsu masas uppites pahrpulhde sawus krasus ka pawaffara un apneffe jaw ohtru reij muhsu uppes-plawas ar duhneem un glohtahin. Weetahm plawas wehl uhdens gull no paschas pawaffaras, meschi un purwis irr pilni ar uhdeni. Dudsishi irr gan atspirguschees, bet woi dauds graudu buhs un kahdi, to wehl ne warr sinnagt. Ugrainas ausas labbi stahw, bet wehlaki seh-juni zaur flapjumu nihst, linni irr wahji, grifki nespehzigil un sibli, meeschi weetahm ispuischi, orri kartupeli zeefsch. Dhgu papilnam buhs, bet mas ahbolu, gurkes ne mas ne grubb augt un wistas dahrsa pukkites stahw ka bailigas un skummigas. L.

Behdas wedd brihscham us laimi.

(Stattees Nr. 29. Belgums.)

Tè muhsu wezzais Wiltums raudaja ka iskults behrns, kamehr atspirdsees, atkal ta tahsak stahstija:

„Nu Deewa meerâ publejamees jo prohjam, kamehr pehz kahdeem pahri gaddeem jaw warrejam sawus tehwa eewehletus tibrunnikus atkal atdabbuht sawâ rahka. Si nams, ka nu atkal bij wairak ruhpes, jo nu arri leelaka klausiba bija muischai jadohd, un tadeht bij japeenemm faine. Tad kungeem bij walla ar dsintkludin darriht ko gribbeja. Bet zaur ko meh's jo wairak atplaukam sawâ dsihwe, to patlaban stahstischu. Dasch no juns gan buhs redsejis to jaunu meschinu un leeknu, kas irr ne tah't no mannahm mahjahm esera gallâ. Preeksch 30

gaddeem tur bij tahds fils un dumbris, ka tur nei kasina warreja dabbuht ko nograust. Man prah'ta schahwahs, woi to plazzi ne warretu kahda wihse leeta list. Pahrdohmaju scho leetu ar sawu Greetinu gan schâ gan ta un, ko dohmajeet? gahju pee muischas funga un luhdsch's, lai man puffi no ta gabbala eewehle. Wirsch pasmejhabs un ne warreja saprast, ka man tahds prah'ts effoht nahzis, bet — tomehr wehleja un nospreede arri gadsfahrtingu nohmu par to. Bet tizzeet lautini, te bij man ko zeest, neween zaur gruhtu darbu, bet wehl wairak zaur to, ka wiffi laudis manni apsmehje un turreja par negudru. Kur kahds pahris wezzu seewu fagahje, kur kristibas woi kahsas bij, tur wifur par mannim un mannu jaunu semmi runnaja. Patte manna Greetina man ausis sildija deesgan, pahrmesdama, ka negubri effoht, to fuhri nopelnitu kapeiku, ar ko labbaku pahrticku warretu pagahdaht, par tahdu purra gabbalu nodohdams. Bet ko es darriju? laidu wiffu pahrgalwu un ne likkohs pahrrunnatees. To brihd bij lehna un plikka seema; es tad ne ko gaididams, usplehsu weenu gabbalu, iskohpu ka waijag un apsehju pawaffara ar lehzehm un ahbolitehm. Manna sehja isdewahs, ka preeks bij redsoht. Talabb pa waffaru, zil bij wallas, plehsu wehl flah't un zittâ gaddâ apsehju tapat. Pa trim gaddeem jaw leels gabbals bij eestrahdahts, un ne ween manneem lohpineem bij pilniga barriba, bet wehl warreju labbu teefu pahrdoh't karra spehkam, kas to brihd pee muns kohrteli stahweja, un ta labbu wehrdinu naudas eemantoju. Tas manni nu passubbinaja jo wairak pee tahs tukneffes puhletees: usnehmu nu wiffu to plazzi un jo gaddus wairak apstrahdaju, ta, ka mannim baggatas pahrtikkas wairs ne truhke, jo zittus, tohs pirmus gabbalus jaw warreju ar labbibu apseht. Bet nu atkal lab's

padobms bij dahrga leeta, fo ar to zittu semmi eefahkt, jo leelaka pufse wehl gulleja tapat. To ar lehzehm woi ar abholitehm apfeht ne warreju, jo tē bij par dauds flapjuma un, ihstieni faktoht, fur tif dauds lehzu woi abholifchu list? Pilsfehths tablu un zitti semneeki jaw winnu — woi no leelas gudribas woi negudribas — ne gribbeja bruhfeht. Nu ne sinnaju, fo ar to ihsti zefahkt. Tē mannim gaddijahs, fawadas waijadfibas deht aisbraukt us R.; atpakkat braukdams pee deenas laika eeraudsiju zelmalli jaunu meschinu, to klastak apluhkodams atraddu, ka ta semme bij wiszaur flapja un duhstaina un tee kohli kas tē auge, bij alkfchni, eewas, klawas, behrsi un pihlahdschi. Tē man prahtā schahwahs, woi es farwā duhstē arri ne warretu tahdu meschinu dehstiht? Wahrbrauzis mahjā, nogahju pee meschakunga, kas labs mihligs wihrs bija, un tam istahstiju fawas dohmas. Winsch pasinehjahs un us man fazzija: „Labbi, kad tu to dohina, ka tas warr isdohtees, tad tew wehlu no leefna stahdus lassiht, zil gribbi.“ Valdeems! Es dewohs leefnā un islassiju wesselu duzzi, wairak nē, jo mans nelaika tehws allaschin fazzija, kad fo gribboht prohweht, tad lai prohwejoht pee masuma un pasihstu arri laudis, kas zaur prohwechanu nabbagi palikke. Ruddeni eestahdiju fawus stahdinus un pawasfarā — tarwu preeku! tee peenehmahs azzim redsoht. Nu man skohla rohtā! Peenehmu paligus un fastahdiju tal ruddeni zil ween paspehju un nahkamā gaddā wissu dumbra semmi apklahju. Bet wehl labs gabbals bij tukfch un tur schohs kohzinus ne warreju stahdiht, tapehze ka tee tē ne warreja auge pakalnē, fur faufa smilts un alinimi bija. Ko nu darriht? Dohmaju schurp un turp, istaigajohs ap laufeem, pa mescheem, woi kahdu padobmu ne atrastu, un, rikfigi! eeraudsiju muifchas birses gallā to stahwu kalninu, fur tobrihd flaikas preebes bija. Pats tas kalns ne bij ween smiltains, bet arri alminains, jo, kā teiz, tē wezzōs laikōs leela pils stahwejusi, kas karra = laikōs isphostita. Pagga, pagga! dohmaju, woi tad mannā pakalnē arri ne warretu tahds mesch auge? Wis-

tezeju nu atkal pee meschakunga un tas manni pamahzija, kā tahds mesch effoht apfehjams, un raug! manni fweedri ir tē ne bij walti pillejuschi, kā tee no jums, kas libds mannu widdu bijuschi gan sinnahs, jo par teem 20 gaddeem mans mesch labbi peenehmees. — Nahburgu leelskungs preeksch 5 gaddeem us Pehterburgu reisedams, to weetu, kas zittu reis tif nejauka bija, tahdu pahrwehrstu eeraudsijis un meschakungam pawajajis, kas to effoht isdarrijis, un no ta dabbujis sinnaht, ka es tas effoht, winsch Pehterburgā ar muhsu leelkundu — kas tur ween wairak dsihwo — faedamees tam stahstijis par scho leetu. Leelskungs par to kohli preezadamees, nowehlejis mannim ifgaddā 100 subdraba rubt. naudas un 4 assis flaidras malkas no mescha, arri klausibu mannim atlaidis, kamehr dsihwoju! — Redseet, draugi! tā no nabbaga wihra zaur Deewa schehlastibu palikku tahds, kas ar paschu leelkundu ne mihtu! Mannim taggad pilniga fainneeka mahja, brangi sirgi un zitti lohpi, kohschas ehkas un augligi tihrumi, tee wissi man eenes labbi, ka ne ween pats baggati pahrteeku, bet wehl daschu rubliti aistaupifchu faweem behrneem. Lepniba manni ne mahna, es turrohs pee fawas kahrtas. Manni behrni wissi skohlā labbi mahziti, gohdigi isturrahs. Waffarā mans meschinsch dohd mannim leelu jaukunu; tē labpraht tad istaigajohs fwehtdeenās pehz pufsbdeenās un farwu puhlinu atzerredams, Deewu flaweju, daschu preeka affarinu noraudadams! — —

Lassitaji! to mahzibu no fehi stahsta smelleet paschi. Za naw aissefgta, bet lehti eeraugama katram. U. L.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Beiserifkas Majesteetes, ta Patwaldinceka wiffas Kreemu Walsis 10. 10. 10., tohp no Talsenes aprinka teefas, — kad tas Talsenes birgeris un namneeks Ernst Friedrich Blumen-thal preeksch teefas isfazzijis, ka winsch fawus par radus ne spehje aismakfahkt, tad teefa pehz Kurfemmes semneeku likkumu 490ta S. 5ta Zuhni f. g. pahr wissu winnu kustamu un nekustamu manfu konfurfi spreedusi, — wissi parradu deweji, kam kahdas prassifchanas buhtu pee tahs mantas ta par-

rabneeka Ernst Friedrich Blumenthal, un fewischki pee ta winnam peederriga namma Nr. 8. Talsenē, zaur scho usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas un taifnibas 2 mehneschu starpā, un wiswehlaik lihds 5tu August f. g., kas par to weenigu un islehgšanas terminu nolikts, woi paschi, woi, kur wehlehts, zaur weetneefem, un kur waijadfigs zaur paligeem un pehrmindereem, schai teefas nammā atnahkt, sawas prassichanas labbi peedoht un teefas spreedumu sagaidiht; ar to pamahzischanu, ka tohs, kas tai noliktā terminā ne buhs peeteikfuses, ar sawahnt prassichanahm wairs ne klausihš. Tā arribsan tee, kas peeminnetam Blumenthal ko parradā buhtu, teek usaizinati, sawas maksaschanas, pee dubbultas strahpes, tai paschā terminā (diwu mehneschu starpā) schai teefai usdoht. To buhs wehrā likt! — Talsenē, tai 7tā Juhni 1840. I

(L. S.) Meeraspreedeijs Firds.
(Nr. 787.) Sekretehrs W. Utteimayer.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs ic. ic. ic., tohp no Snehpeles pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassichanas buhtu pee ta Snehpeles fainneeka Widouklu Behrtula, kas parradu deht no sawahm mahjahm islikts, usaizinati, 2trā August f. g., kas par to weenigu un islehgšanas terminu nolikts, pee schihs pagasta teefas peeteiktees un teefas spreedumu sagaidiht. Snehpeles pagasta teefa, 21mā Juhnij 1840. I

(Nr. 22.) ††† Zehlab Beeriz, pagasta wezzakais.
W. Kerne, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs ic. ic. ic., tohp no Zehrkstes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taifnas prassichanas buhtu pee ta nomirruscha Zehrkstemuischas mescha usrauga Furra Steinberg, usaizinati, 6 nebbelu starpā pee schihs pagasta teefas peeteiktees; ar to pamahzischanu, ka tohs, kas ne peeteiktees, wehlaik wairs ne klausihš. Talihds arribsan wiffi tee, kas peeminnetam Steinbergim ko parradā buhtu, tohp usaizinati, sawus parradus aismaksahkt; kas ne peeteiktees un kluffu zeetihš, tam buhs pehz dubbulti sawi parradi schai pagasta teefai jaatlihdsina. To buhs wehrā nemt! Zehrkstes pagasta teefa, 9tā Juhli 1840. 3

(Nr. 67.) ††† Anfs Gegermann, pagasta wezzakais.
J. W. Klein, pagasta teefas ffrihweris.

Kam kahdas parradu prassichanas buhtu pee ta fainneeka Sillaischu Judrika Rohse, pahr kurra

mantu parradu deht konkurse spreedta, tohp usaizinati, lihds 10tu August f. g. pee saudeschanas sawas teefas, pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Jaun-Auzes pagasta teefa, 28tā Juhni 1840. 2

(Nr. 19.) ††† Bertulait Jahn Schulz, pag. wezz.
A. G. Hammer, pagasta teefas ffrihweris.

Kam kahdas parradu prassichanas buhtu pee ta fainneeka Meirenu Witta Bluhm, pahr kurra mantu parradu deht konkurse spreedta, tohp usaizinati, pee saudeschanas sawas teefas lihds 24tu August f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Jaun-Auzes pagasta teefa, 13tā Juhli 1840. 3

(Nr. 21.) ††† Bertulait Jahn Schulz, pag. wezz.
A. G. Hammer, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taifnas prassichanas buhtu pee ta nomirruscha Pikkalnes fainneeka Seemulanu Ehrnesta Jurauski, pahr kurra mantu parradu deht konkurse spreedta, tohp usaizinati, diwu mehneschu starpā, prohti lihds 4tu September f. g., pee schihs pagasta teefas peeteiktees; jo wehlaik neweemu wairs ne klausihš. Pikkalnes pagasta teefa, 4tā Juhli 1840. 3

(Nr. 20.) Dhsan Forge Dhsit, pagasta wezzakais.
Fr. Grosset, pagasta teefas ffrihweris.

Jā Salkasmuischas pagasta teefas rutteem. Konkurses-leetās pahr to atstahntu mantu ta nomirruscha schihs muischas fainneeka un meijera Kristapp Schmeling.

Notizzis, tai 11tā Juhli 1840.

Us pawehleschanu tahs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs ic. ic. ic., Salkasmuischas pagasta teefa sinnamu darra scho

f p r e e d u m u :

Schi pagasta teefa nolikts terminu, kurā buhs wehleht ihstu pahrwalditaju pahr Kristapp Schmelinga atstahntu konkurses-mantu, us 2tru August f. g., preeksch pufdeenas pulstien 11; — talabb wiffi, kam kahda bakka pee schahs atstahntas mantas, teek usaizinati, peeminnetā deenā scheit peeteiktees, jeb sagaidiht, ka winnu neatnahkšana tā tiks uskattita, it ka winni balsu wairumam (Stimmenmehrheit) peekristu. Pehz taifnibas.

(Salkasmuischas pagasta teefas appakschrafsk.)
(L. S.) Jowilzis no rutteem un appakschrafskijis,
Joh. Friedr. Ratencke,
pagasta teefas ffrihweris.

Jittas fluddinaschanas.

Tai 30tā Juhli 1840 un tannis deenas pehz tam tiks appakschrafskita Zulkumes wirspilekunga-teefas

Sekretehra Klastbuhfchanâ ta atstahâ manta ta lihbs-
schinniga Strutteles kunga Franz Alexander Ernst
von Pfeiliger = Frank, probti: istabas = leetas, kâ
galbi, krehfli 2c. 2c., karrites, ratti, sirgu-leetas,
fudraba = leetas, wescha, gultu = drabnas, mahju-
kufnas = un mahju buhfschanâ derrigas leetas, schau-
jami rihki, grahmataš un labš krahjums Bau-
manna eljes = biloes u. t. j. pr., leelas Strutteles
muifschas fehtâ prett skaitamu naudu tikš pahrdohâ. I
Heinr. Eduard Baechmann,
Luffumes wirspilskunga = teefas Sekretehrs.

Par Zahneem irr us ta zekka no Saldes us Sauru
weens tam Baronam Friedrich von der Osten = Sacken
Wormé peederrigs englischu fehfschu suns (englische
Dogge) pasuddis; talabb ikkatriš, kas pahr scho
suuni sinu warr doht, jeb paschu sunni Wormé jeb
Pottkaiš nodohd, ar leelu preeku peenahkamu patei-
zibas naudu dabbohn. — Sunš irr wišzaur balte,
tikfai us weenas aušš winnam mašš bruhns blekfihts,
aušš un aste ihš nogreestas un wahrds winnam
Blawe. 2

Ar augstu atwehleschanu Drifilles muifschâ, Luffu-
mes aprinki, no schi gadda ifgaddus 13tâ Septembar,
pirmds 3 gaddds bes tulles, turrehs tirgu. 3
Drifilles muifschas waldischana.

Tai 12tâ August f. g. un tannid deenâš wehž tam
Lihwesbehrfes wehja = sudmallâš, pee ta leeljekka, kas no
Zelgawâš us Luffumi webd, turrehs uhrupi, kur fir-
guš, gobwis, aitas, istabas = un mahju = leetas pabr-
dohš. Lihwesbehrfes wehja = sudmallâš, tai 23schâ
Zuhli 1840. 3

Sinna pahr jaunu grahmatu.

Jaw pehrnâ gaddâ muhfu awiſes par tam sinnu
laidam, ka Widsemmes mahžitajš J. L. E. Punschel
fewim to warren gruhtu darbu irr usnehmees mel;
diju grahmatu farakstih, kurrâ wiſſas tahš melidias
atrohnamas, kas tikween eefsch tahm dseefnu grahma-
tahm atrohnamas, ko pa Kursemmi, Widsemmi un
Tggannu semmi walka. — Schai grahmatinai irr
Wahzu = un Latweeschu dseefnu = rahditajš klast, un tai
Latweeschu dseefnu rahditajâ 220 sawadas dseefnu-
meldias sawilkas, Wahzu dseefnu rahditajâ 350
sawadas melidias. Schai grahmatinai pawiffam 146
pufslappas; us labba papihra drikketa ta mafsâ ne-
eefecta 50 kap. fudr., — stiprâ wahkâ eefecta 60
kap. fudr. Tiklabb scho melidiju grahmatu, kâ ar
to no schi pascha mahžitaja ehrgelneefem farakstihu
leelu melidias grahmatu, (Choralbuch) kas 250 kap.
fudr. bes wahkâ mafsâ, warr dabbuht pirkt Zel-
gawâš pee 2

W. Pantenius, Zelg. Latw. rihta mahžitaja.

Naudas, labbias un prezzu tirguš us plazzi. Rihgâ, tanni 15tâ Zuhli 1840.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Rv.		Rb.	Rv.
I jaunš dahlderis	gelbeja	I 33	I pohds kannepu	tappe mafsahš ar	— 90
I puhre rudsu	tappe mafsahš ar	I 50	I — linnu labbakas surtes	— —	2 —
I — kweeschu	— —	3 —	I — — flittakas surtes	— —	1 80
I — meeschu	— —	I 10	I — tabaka	— —	— 65
I — meeschu = putrainu	— —	I 60	I — bselses	— —	— 70
I — ausu	— —	— 90	I — sweesta	— —	2 25
I — kweeschu = miltu	— —	3 50	I muzza filku, preeschu muzzâ	— —	5 50
I — bihdeletu rudsu = miltu	— —	2 —	I — — wihkschnu muzzâ	— —	5 75
I — rupju rudsu = miltu	— —	I 50	I — farkanas fahls	— —	7 —
I — sirnu	— —	I 60	I — rupjas ledbainas fahls	— —	6 —
I — linnu = fehklas	— —	2 50	I — rupjas baltas fahls	— —	4 50
I — kannepu = fehklas	— —	I 50	I — fmalakas fahls	— —	4 30
I — finimenu	— —	5 —			

D r i h w d r i k k e h t .

No juhrmallâš gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas = rahš N. Weitler.